

KYLIEN VARAUTUMINEN

LEADER-RAHOITUS

Mihin kylillä varaudutaan?

normaaliolot

- ✓ naapuriapu ja huolenpito haavoittuvassa asemassa olevista kyläläisistä
- ✓ yksinäisyys

Myös aivan "tavallinen" kylätoiminta ja ihmisten toiminta yhdessä vahvistaa

- ✓ yhteisöllisyyttä
- ✓ osallisuutta
- ✓ luottamusta
- ✓ yhteisöllistä resilienssiä
- ✓ henkistä kriisinkestävyyttä

"pehmeä" turvallisuus

lyhytkestoinen häiriö tai kriisi

- ✓ myrskytuhojen raivaus
- ✓ sähkökatko
- ✓ vesihuollon häiriö
- ✓ liikenneonnettomuus
- ✓ tulipalo
- ✓ kadonneen henkilön etsintä
- ✓ haavoittuvassa asemassa olevien kyläläisten tilanteen tsekkaaminen esim. myrskyn jälkeen
- ✓ kännykät eivät toimi, nettiyhteydet ovat nurin

pidempiaikainen häiriö tai kriisi

- ✓ pitkäaikainen sähkökatko tai häiriö vesihuollossa
- ✓ laaja maastopalo, evakuoinnit mahdollisia
- ✓ perhe menettää kodin tulipalossa
- ✓ vakava ympäristövahinko
- ✓ vakava epidemia tai pandemia
- ✓ haasteita päivittäistavarahuollossa
- ✓ kännykät eivät toimi, nettiyhteydet ovat nurin

poikkeusolot

- ✓ sotilaallinen uhka tai hyökkäys
- ✓ valtiojohton julistama poikkeustila, valmiuslaki
- ✓ väestön siirtymistä ja evakointeja: osalta alueita siirrytään pois, osa alueista vastaanottaa väestöä
- ✓ väestönsuojelu ja huoltovarmuus harvaan asutuilla alueilla

"kova" turvallisuus

LAPIN HAASTEITA

- ❖ Harva asutus
- ❖ Iäkäs väestö
- ❖ Sosiaali-, terveys-, palo- ja pelastuspalveluiden kaukaisuus ja pitkä vasteaika
- ❖ Pitkä rajayhteys Venäjän kanssa ja naapurimaan ennakoimaton tilanne
- ❖ Muuttuva ja ennakoimaton ilmasto. Arktinen alue lämpenee kolme kertaa nopeammin kuin maapallo keskimäärin, ja pohjoinen luonto on muutoksessa. (Arctic Climate Change Update 2021).
 - ❖ Lapissa on totuttu selkeisiin vuodenaikoihin ja sopeuduttu elämään niiden mukaisesti. Nyt vaihtelevat lumiolosuhteet, jääolosuhteiden ennakoimattomuus, teiden liukkaus, tuulivahingot, sähkökatkokset ja kevättulvat aiheuttavat uutta sopeutumistarvetta.

STRATEGIOITA JA ARVIOITA

Yhteiskunnan turvallisuusstrategia
(YTS)

<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/166024>

Kansallinen riskiarvio 2023

<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/164627>

Lapin alueellinen riskiarvio 2023

<https://sisainturvallisuus.fi/alueelliset-riskiarviot>

MITÄ VARAUTUMINEN ON?

Varautuminen on toimintaa, jolla varmistetaan **oman toiminnan jatkuvuus** kaikissa olosuhteissa

Varautumisen ja valmiussuunnittelun perusta muodostuu normaaliolojen valmiudesta toimia tavanomaisissa tilanteissa, jota täydennetään uhka-arvioiden edellyttämällä toimenpiteillä toimintojen ja palveluiden turvaamiseksi normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa

Varautumisella vähennetään uhkien toteutumisen todennäköisyyttä ja edistetään yhteiskunnan valmiutta kohdata niitä

Varautumisvelvollisuudesta on säädetty mm. valmiuslaissa (1552/2011) ja pelastuslaissa (379/2011) ja muussa erityislainsäädännössä.

- Pelastuslaki velvoittaa jokaista ihmistä omatoimiseen varautumiseen, onnettomuuksien ennaltaehkäisyyn ja pelastustilanteissa toimimiseen

VARAUTUMINEN ON YHTEISTYÖTÄ

Varautumisen vaikuttavuus edellyttää koko yhteiskunnan osallistumista toimiin.

Varautumisvelvollisuus koskee sekä viranomaisia että yksityisiä ihmisiä, yrityksiä ja yhteisöjä, ns. omatoiminen varautuminen.

Yksilöt ovat yhteiskunnan turvallisuuden avaintoimijoita. Yksilötasolta kumpuava luottamus ja yhteistyö on yhteiskunnan koossapitävä voima kaikissa olosuhteissa.

Yksilön ja yhteisöjen ymmärrys roolistaan osana suurempaa kokonaisuutta varmistaa viranomaisten rajallisten resurssien tehokkaan hyödyntämisen.

LAPIN LEADER-RYHMÄT

Maaseudun kehittämissyhdistyksiä, joiden päätehtävänä on maaseudun elinvoiman lisääminen

Ryhmät rahoittavat oman kehittämisstrategian mukaisia kehittämis- ja investointihankkeita ja toteuttavat omia hankkeita.

Leader-tuki muodostuu EU:n, valtion ja kuntien rahoituksesta.

Rahoitusta voi hakea kylien **yhteiseen käyttöön** tarkoitettuihin koneisiin, laitteisiin, irtaimistoon tai rakentamiseen

Kustannusarvio voi olla pienhankkeessa enintään 8 000€. Myös isompia hankkeita rahoitetaan

Investoinnilla tulee vastata johonkin tarpeeseen, jolla parannetaan turvallisuutta tai poikkeustilanteissa selviämistä.

Investointitarve tulee olla yhdessä määritelty ja toimivaksi todettu ratkaisu

Hankinta tulee olla siinä käyttötarkoituksessa, johon se on hankittu, vähintään 5-10 vuotta viimeisestä maksatuksesta.

MILLAISIA INVESTOINTIHANKKEITA LEADER VOI RAHOITTA?

INVESTOINNIT, PIENHANKE. TUKI 65-75%

ESIMERKKEJÄ INVESTOINNEISTA

Ensiapuvälineistö

Vesipelastuskalusto

Maastopalokalusto

Sydäniskuri

Sähkökatkon aikana verkkoyhteyden tai vesihuollon varmistava aggregaatti

Ruokahuollon mahdollistava soppatykki tai kellari

Yhteiskäyttöön tarkoitettu kaivo tai vedenkuljetuskalusto

Tienvarsien hiekoituslaatikot

Poikkeustilanteessa yhteydenpidon mahdollistava laitteisto

Euroopan unionin
osarahoittama

Rahoitusta voi hakea erilaisten selvitysten, suunnitelmien ja kokeilujen tekoon

Kustannusarvio voi olla enintään 8000€. Myös isommat hankekoot mahdollisia

Kehittämishankkeella tulee vastata johonkin tarpeeseen, jolla parannetaan turvallisuutta tai poikkeustilanteissa selviämistä.

Kehittämishanke tulee olla jotain uutta ja kokeilevaa, ei tavanomaiseen toimintaan

Kehittämishankkeen lopputuloksen tulee olla yleishyödyllinen ja monistettavissa

Hankkeen kustannusarvio voi sisältää mm. palkka- , vuokra- ja matkakuluja ja ostopalveluja

MILLAISIA KEHITTÄMISHANKKEITA LEADER VOI RAHOITTA?

KEHITTÄMINEN, TUKI 90%

ESIMERKKEJÄ KEHITTÄMISHANKKEISTA

Kyläalueen turvallisuus- ja varautumissuunnitelmat ja testaus sekä uusien menetelmien pilotointi

Varautumisosaamiseen ja turvallisuuteen liittyvät lyhytkoulutukset, kuten ensiapukoulutus, vesipelastus, erilaisten turvallisuuteen liittyvien laitteiden ja koneiden käyttö.

Erilaiset selvitykset

Euroopan unionin
osarahoittama

VINKKEJÄ TOIMENPITEIKSI

Kylävara

Vesilaitosten
varavoimajärjestelmät

Varavesi (kaivo, hetteet
ja lähteet)

Vedenkuljetuskalusto

Ensiapuvälineistö

Alkusammutusvälineistö
ja palovaroittimet

Oman ruoan tuotanto

Ruoan säilytyspaikka

Sähkötön
lämmitysjärjestelmä

Sydäniskuri

Ensiapukoulutus

Kylän yhteinen
viestintäkanava

Soppatykki

Esteettömyyskartoitus

Talokohtainen
paloturvallisuuskatselmus

Naapuririnki

Tietoturvakoulutus

Digikoulutus

PIENHANKEHAKEMUS JA LIITTEET

Hankkeen valmistelu ja selvitykset

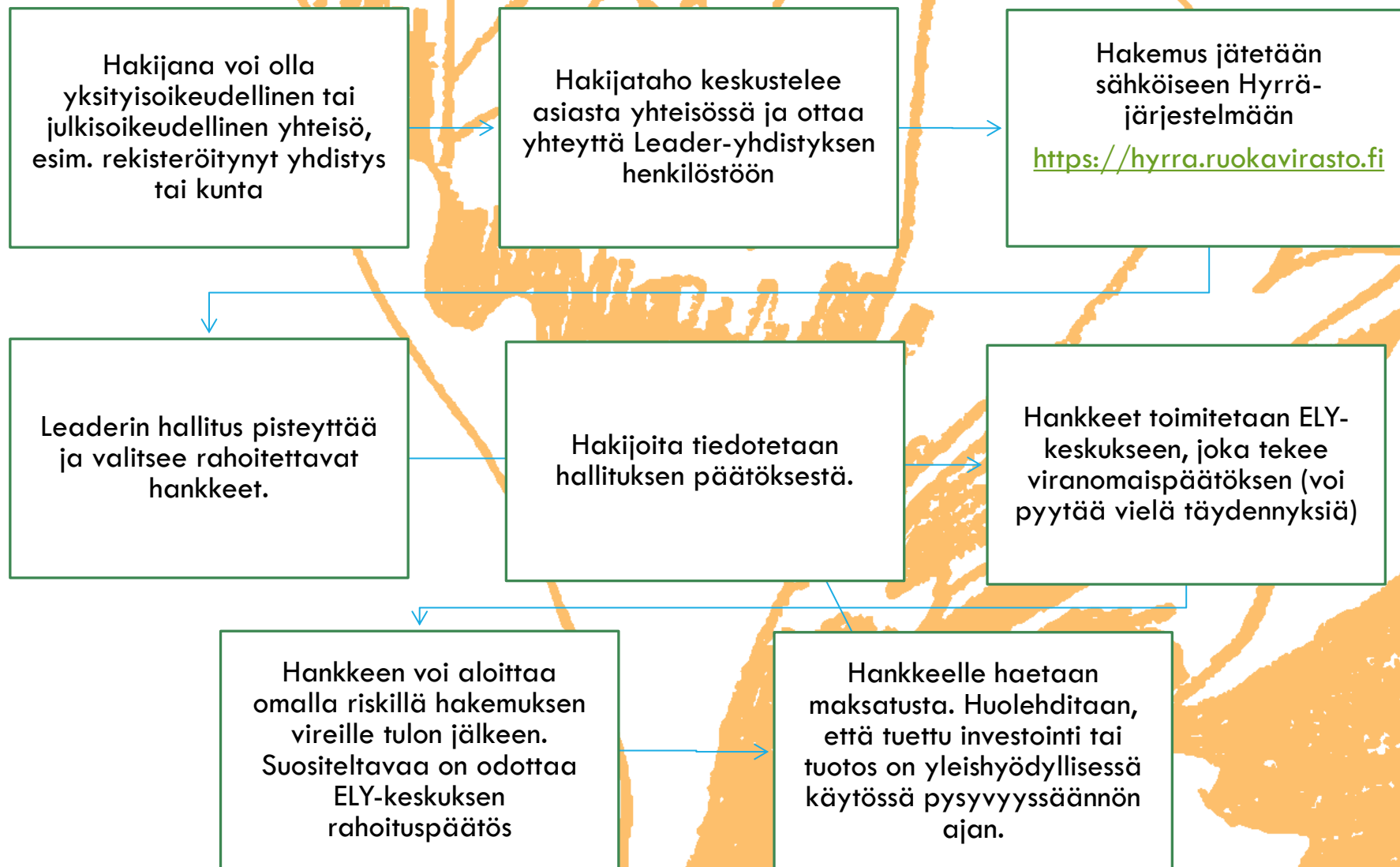
1. Hankkeen hakijana voi olla yleishyödyllinen tai julkisoikeudellinen yhteisö, kuten rekisteröitynyt yhdistys tai järjestö
2. Varmista, että yhdistyksen nimenkirjoittajilla on Suomi-fi- valtuudet kunnossa, jotta hakemuksen jättäminen ja allekirjoittaminen Hyrrä-palveluun onnistuu.
3. Selvitä hintatasoa useammalta tarjoajalta pyytämällä esim. tarjous tai katsomalla hintatiedot netistä. Dokumentoi ja liitä hakemukseen
4. Käsitelkää asia kokouksessa ja tehkää hankkeen hakemisesta päätös. Hakijataho vastaa hankinnasta pysyvyysäännön mukaisesti.
5. Laadi kustannusarvio. Tukiprosentti on investoinneissa 65-75% ja kehittämishankkeissa 90%. Loppuosa tulee kattaa yksityisellä rahalla tai talkootyöllä.
6. Suunnittele, mitä töitä voidaan tehdä talkootyönä ja laadi lomake. Talkoo lasketaan mukaan hankkeen kustannusarvioon.
7. Tuki maksetaan jälkikäteen raporttia ja kuvia vastaan. Selvitä, kuinka hankinta väliaikaisrahoitetaan. Jos tarvitsen väliaikaisrahoitusta, hanki esim. kunnan lainapäätös

Hakemukseen tarvittavat liitteet (Hyrrään pdf-muodossa)

- Yhdistyksen säännöt
- YTJ-ote nimenkirjoittajista
- Hakijatahon päätös hankkeen hakemisesta, pöytäkirjanote
- Kustannusarvio
- Päätös väliaikaisrahoituksesta
- Talkootyölomake, Lnro 2023AVT
- Hintatason selvitysasiakirjat
- Pääpiirustukset
- Viranomaisluvut, kuten rakennuslupa
- Vuokrasopimukset

RAHOITUKSEN HAKUPROSESSI

LEADER POHJOISIN LAPPI RY: RAHOITTAMIA HANKKEITA

Inarin turvalliset kylät, Inarin kunta

Turvaa ja valmiutta Kemijärvelle –hanke, Kemijärven kaupunki

Vesilaitoksen varavoimakone, Kelloselän alueen vesiosuuskunta

Savukosken sydäniskurit, Savukosken kunta

Sydäniskureiden hankinta Kemijärven kyliin, Kemijärven kaupunki

Defibrilaattorit kyliin –Kyläturvallisuuden edistaminen, Sodankylän kunta

Lue lisää: <https://maaseutuverkosto.fi/hankkeet/>

Euroopan unionin
osarahoittama

LEADER-RAHOITUSTA EI VOIDA MYÖNTÄÄ:

- ❖ Hakijan tavanomaisen toiminnan rahoittamiseen
- ❖ Kunnan lakisääteisiin tehtäviin. Kunnan harkinnanvaraisiin tehtäviin vai perustellusta syystä
- ❖ Korvausinvestointeihin
- ❖ Toimintaa, joka on aloitettu ennen hankkeen vireilletuloa
- ❖ Toimenpiteisiin, joihin on mahdollisuus hakea rahoitusta ensisijaisesti muista lähteistä
- ❖ Hankkeisiin, jotka eivät jää yleishyödylliseen käyttöön

Apua ja neuvontaa:

<https://leadersuomi.fi/leader-ryhmat>

